

SUSITIKIMO PROTOKOLAS NR. 1

Dėl AB „Lietuvos geležinkeliai“ vykdomų statinio projektavimo, projekto vykdymo priežiūros ir statybos techninės priežiūros viešųjų pirkimų ir sutarčių sąlygų

2015 m. rugsėjo 30 d.

Susitikimo tikslas – projektavimo, projekto vykdymo priežiūros ir statybos techninės priežiūros paslaugų teikimo sąlygų įtvirtinimas AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešuosiuose pirkimuose, kurios atitiktų tiek AB „Lietuvos geležinkeliai“, tiek paslaugų teikėjų interesus bei lūkesčius.

Susitikimo vieta – Jogailos g. 4, Vilnius (Advokatų kontoroje SORAINEN ir partneriai).

Susitikimo laikas – 2015 m. rugsėjo 30 d. 13:00 – 16:00 val.

Susitikimo dalyviai – Lietuvos projektavimo įmonių asociacijos vykdomoji direktorė Gintarė Zorskaitė, Lietuvos projektavimo įmonių asociacijos atstovai advokatas Laurynas Lukošius ir advokato padėjėjas Žilvinas Briedis, AB „Lietuvos geležinkeliai“ Teisės ir personalo departamento Pirkimų skyriaus viršininko pavaduotojas Vaidotas Balynas, Teisės ir personalo departamento direktoriaus pavaduotoja Vitalija Tamavičiūtė ir Geležinkelių infrastruktūros direkcijos Teisės ir personalo departamento Teisės ir integracijos skyriaus viršininkas Artūras Vasiliauskas.

Susitikimo metu aptarti klausimai – svarstytos AB „Lietuvos geležinkeliai“ vykdomų statinio projektavimo, projekto vykdymo priežiūros ir statybos techninės priežiūros viešųjų pirkimų ir sutarčių sąlygos. Svarstytų klausimų eiliškumas užfiksuotas toks koks yra nurodytas LR susisiekimo ministerijoje 2015 m. rugsėjo 24 d. vykusio susitikimo protokole Nr. 8-119.

KLAUSIMAS 1 – *„Paslaugų teikėjų pareiga atlyginti užsakovui AB „Lietuvos geležinkeliai“ papildomus, techniniame projekte nenumatytus, statybos darbus“*

Lietuvos projektavimo įmonių asociacija susitikimo metu pasiūlė projektuotojo atsakomybę nustatyti remiantis Civilinio kodekso 6.703 str. 1-2 d., o papildomų, techniniame projekte nenumatytų, statybos darbų (jei tokių atsirastų) atlyginimo klausimą spręsti rangos sutartyse iš anksto nusimatant atitinkamą užsakovo rezervą. Asociacijos vertinimu, neapibrėžtos apimties bei nedraudžiama atsakomybė ženkliai didina projektavimo paslaugų kainą ir tokiu būdu biudžeto lėšos yra naudojamos itin neracionaliai. Įtvirtinama projektuotojų atsakomybės apimtis leidžia I.G nepagrįstai praturtėti.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ pastebėjo, kad Civilinio kodekso 6.703 str. 1-2 d. nuostatos užsakovui nėra pakankamos, šios nuostatos neapsaugo užsakovo interesų nuo papildomų, techniniame projekte nenumatytų, statybos darbų apmokėjimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ lėšomis. Teikdama siūlymus, AB „Lietuvos geležinkeliai“ nuomone, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija neįvertina AB „Lietuvos geležinkeliai“ veiklos specifikos investicinių projektų įgyvendinimo metu, t.y. kad investiciniai projektai finansuojami ES struktūrinių fondų ir biudžeto lėšomis bei kuriamas ne AB „Lietuvos geležinkeliai“, o valstybės turtas. Atitinkamai projektuose aptinkamos klaidos, kurios ES struktūrinių fondų finansavimo požiūriu laikomos netinkamomis finansuoti lėšomis, neturėtų sąlygoti AB „Lietuvos geležinkeliai“ nuostolių dėl pareigos finansuoti atitinkamus darbus AB „Lietuvos geležinkeliai“ lėšomis. AB „Lietuvos geležinkeliai“ šiuo klausimu siūlo palaukti 2016 metų, kuomet teismų praktika pateiks pirmuosius išaiškinimus dėl projektuotojų atsakomybės ribų. Papildomai AB „Lietuvos geležinkeliai“ pastebėjo, kad papildomų darbų atlyginimo rizika yra draudžiama užsienio draudikų, todėl šią riziką projektuotojai gali apsidrausti.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ taip pat informavo, kad palaiko Lietuvos projektavimo įmonių asociacijos siūlymą dėl užsakovo rezervo nustatymo, bet šiai dienai neturi galimybių pastarojo įtvirtinti, kadangi Viešųjų pirkimų tarnyba, Valstybės kontrolė ir (ar) kitos institucijos užsakovo rezervą laiko ydinga praktika viešuosiuose pirkimuose, biudžeto planavimo, finansavimo ir susijusiose srityse.

Nors susitarimas dėl atitinkamų sąlygų koregavimo nebuvo pasiektas, atsižvelgdami į išsakytas nuomones, susitikimo dalyviai sutarė, kad:

- AB „Lietuvos geležinkeliai“ pasidalins su Lietuvos projektavimo įmonių asociacija Viešųjų pirkimų tarnybos bei Valstybės kontrolės išvadomis, susirašinėjimu ir kita aktualia dokumentacija, kiek tai susiję su užsakovo rezervo klausimu;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir Lietuvos projektavimo įmonių asociacija bendromis jėgomis ieškos galimybių užsakovo rezervo įtvirtinimui rangos sutartyse ir, atitinkamoms galimybėms atsiradus, AB „Lietuvos geležinkeliai“ rezervą taikys rangos sutartyse papildomų, techniniame projekte nenumatytų, statybos darbų apmokėjimui;
- Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pateiks užsakovui AB „Lietuvos geležinkeliai“ kitą, t. y. alternatyvų, siūlymą dėl projektuotojų atsakomybės už papildomus statybos darbus.

KLAUSIMAS 2 – „Paslaugų teikėjų pareiga atlyginti užsakovui AB „Lietuvos geležinkeliai“ prarastą finansavimą“

Lietuvos projektavimo įmonių asociacija susitikimo metu pasiūlė projektuotojo atsakomybę nustatyti remiantis Civilinio kodekso 6.703 str. 1-2 d., o prarasto finansavimo atvejus spręsti rangos sutartyse iš anksto nusimatant atitinkamą užsakovo rezervą. Asociacijos vertinimu, neapibrėžtos apimties bei nedraudžiama atsakomybė ženkliai didina projektavimo paslaugų kainą ir tokiu būdu biudžeto lėšos yra naudojamos itin neracionaliai. Įtvirtinama projektuotojų atsakomybės apimtis leidžia I.G nepagrįstai praturtėti.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ pastebėjo, kad Civilinio kodekso 6.703 str. 1-2 d. nuostatos užsakovui nėra pakankamos, šios nuostatos neapsaugo užsakovo interesų nuo prarasto finansavimo.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ taip pat informavo, kad palaiko Lietuvos projektavimo įmonių asociacijos siūlymą dėl užsakovo rezervo nustatymo, bet šiai dienai neturi galimybių pastarojo įtvirtinti, kadangi Viešųjų pirkimų tarnyba, Valstybės kontrolė ir (ar) kitos institucijos užsakovo rezervą laiko ydinga praktika viešuosiuose pirkimuose, biudžeto planavimo, finansavimo ir susijusiose srityse.

Nors susitarimas dėl atitinkamų sąlygų koregavimo nebuvo pasiektas, atsižvelgdami į išsakytas nuomones, susitikimo dalyviai sutarė, kad:

- AB „Lietuvos geležinkeliai“ pasidalins su Lietuvos projektavimo įmonių asociacija Viešųjų pirkimų tarnybos bei Valstybės kontrolės išvadomis, susirašinėjimu ir kita aktualia dokumentacija, kiek tai susiję su užsakovo rezervo klausimu;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir Lietuvos projektavimo įmonių asociacija bendromis jėgomis ieškos galimybių užsakovo rezervo įtvirtinimui rangos sutartyse ir, atitinkamoms galimybėms atsiradus, AB „Lietuvos geležinkeliai“ rezervą taikys prarasto finansavimo atvejais;
- Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pateiks užsakovui AB „Lietuvos geležinkeliai“ kitą, t. y. alternatyvų, siūlymą dėl projektuotojų atsakomybės už prarastą finansavimą.

KLAUSIMAS 3 – „Ribotos galimybės keisti fiksuotą paslaugų sutarties kainą“

Lietuvos projektavimo įmonių asociacija susitikimo metu pasiūlė paslaugų teikimo sutartyse nustatyti konkrečius atvejus, be jau nustatytojo atvejo dėl pasikeičiančio PVM, kuomet fiksuota paslaugų sutarties kaina galėtų būti keičiama teikiant projektavimo, projekto vykdymo priežiūros ir (arba) statybos techninės priežiūros paslaugas. Lietuvos projektavimo įmonių asociacija susitikimo metu pasiūlė konkretų atvejį – projektavimo duomenų netikslumai ir (arba) klaidos.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ pastebėjo, kad projektavimo duomenų netikslumai ir (arba) klaidos, esantys projektavimo užduotyje, turi būti pačių projektuotojų, kurie yra šios srities profesionalai, rizika, todėl keisti fiksuotą projektavimo paslaugų sutarties kainą dėl šios aplinkybės atsisako. Tuo pačiu AB

„Lietuvos geležinkeliai“ informavo, kad papildomi darbai, atsirandantys dėl užduoties pakeitimo iš užsakovo pusės, įsigijami už papildomą kainą Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, jeigu jų poreikis objektyvus bei jų atsiradimo objektyviai negalėjo numatyti paslaugų teikėjas teikiant atitinkamą pasiūlymą viešajame pirkime.

Atsižvelgdami į išsakytas nuomones, susitikimo dalyviai sutarė, kad: Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pasiūlys AB „Lietuvos geležinkeliai“ konkrečius atvejus, kuomet fiksuota paslaugų sutarties kaina galėtų ir (ar) turėtų būti keičiama atitinkamos sutarties vykdymo metu, o AB „Lietuvos geležinkeliai“ šiuos konkrečius atvejus apsvarstys.

KLAUSIMAS 4 – „Ilgai atsiskaitymo už suteiktas paslaugas terminai, terminų nesuderinamumas su įstatymų reikalavimais“

Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pasiūlė nustatyti ne ilgesnį nei 30 kalendorinių nuo sąskaitos faktūros išrašymo dienos atsiskaitymo už suteiktas paslaugas terminą, t. y. suderintą su Mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymu. Kaip alternatyvą, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pasiūlė nustatyti ne ilgesnį nei 60 kalendorinių dienų atsiskaitymo už suteiktas paslaugas terminą, skaičiuojamą nuo paslaugų suteikimo momento arba bent jau nuo sąskaitos išrašymo dienos, bet ne nuo jos priėmimo ir tinkamo įregistravimo.

Tuo tarpu AB „Lietuvos geležinkeliai“ pastebėjo, kad 60 kalendorinių dienų terminas taikomas tik ES lėšomis finansuojamuose projektuose bei buvo pasirinktas atsižvelgiant į įvairiose institucijose užtrunkančias mokėjimo suderinimo procedūras (t. y. kad atitinkamas mokėjimas galėtų būti išmokėtinas paslaugų teikėjui, pastarasis turi būti suderintas su Transporto investicijų direkcija, Susisiekimo ministerija bei Finansų ministerija). AB „Lietuvos geležinkeliai“ akcentavo, kad jiems tenkanti termino dalis yra itin nedidelė, o gautos lėšos paslaugų teikėjams išmokamos iškart po jų gavimo.

Susitikimo dalyviai aptarė projektavimo paslaugų ir kitų paslaugų teikimo ypatumus ir atitinkamai būdus sumažinti mokėjimų derinimo terminus projektavimo paslaugų atžvilgiu Transporto investicijų direkcijoje.

Atsižvelgdami į išsakytas nuomones, susitikimo dalyviai sutarė, kad:

- Lietuvos projektavimo įmonių asociacija su AB „Lietuvos geležinkeliai“ pagalba kreipsis į Transporto investicijų direkciją dėl šios direkcijos galimybių sumažinti mokėjimų suderinimo vidinius terminus projektavimo paslaugų atžvilgiu, o šiuos terminus sumažinus, AB „Lietuvos geležinkeliai“ sutrumpins mokėjimų terminus projektuotojams / paslaugų teikėjams už jų suteiktas paslaugas;
- Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pateiks užsakovui AB „Lietuvos geležinkeliai“ kitus, t. y. alternatyvius, siūlymus dėl atsiskaitymo terminų, kuriuose atsiskaitymo už suteiktas paslaugas terminas būtų skaičiuojamas ne nuo atitinkamos sąskaitos faktūros priėmimo bei jos tinkamo įregistravimo, o nuo sąskaitos išrašymo dienos.

KLAUSIMAS 5 – „Neproporcingai dideli delspinigiai ir baudos“

Lietuvos projektavimo įmonių asociacija susitikimo metu pasiūlė sumažinti delspinigius, taikytinus paslaugų teikėjams, iki įprasto ir protingo 0,02% dydžio už kiekvieną uždelstą dieną nuo vėluojamų suteikti paslaugų vertės bei atsisakyti papildomų netesybų (t. y. baudų) taikymo (dvigubų netesybų – delspinigių ir baudų).

AB „Lietuvos geležinkeliai“ nuomone, šiuo metu taikomi 0,1% dydžio delspinigiai nėra per dideli bei nėra poreikio atsisakyti papildomų baudų taikymo. AB „Lietuvos geležinkeliai“ atkreipė Asociacijos dėmesį, kad jų taikomos netesybos niekada nebuvo mažinamos teismine tvarka, yra proporcingos ir ekonomiškai pagrįstos.

Lietuvos projektavimo įmonių asociacija proporcingumo tikslais AB „Lietuvos geležinkeliai“ papildomai pasiūlė nustatyti vienodas baudas tiek paslaugų teikėjams, tiek užsakovui AB „Lietuvos geležinkeliai“.

Atsižvelgdami į išsakytas nuomones, susitikimo dalyviai sutarė, kad: Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pasiūlys AB „Lietuvos geležinkeliai“ konkrečius detalizuotus pakeitimus.

KLAUSIMAS 6 – „Vienašališka AB „Lietuvos geležinkeliai“ teisė įskaityti priskaičiuotas netesybas ir kitas sumas paslaugų teikėjams mokėtinų sumų už suteiktas paslaugas atžvilgiu“

Lietuvos projektavimo įmonių asociacija susitikimo metu pasiūlė paslaugų teikimo sutarčių nuostatas, kuriuose aptariama AB „Lietuvos geležinkeliai“ teisė vienašališkai įskaityti netesybas, panaikinti, o įskaitymus (jeigu tokių poreikis būtų) atlikti remiantis Civilinio kodekso 6.130-140 str. nuostatomis.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ nuomone, Civilinio kodekso 6.130-140 str. nuostatos nėra pakankamos. Užsakovas papildomai pastebėjo, kad netesybos ir kitos sumos yra įskaitomos tik esant paslaugų teikėjų kaltei ir laikantis teisminėje praktikoje suformuluotų įskaitymams taikomų sąlygų. Atsižvelgęs į Lietuvos projektavimo įmonių asociacijos susirūpinimą dėl teisės įskaityti netesybas ir kitas sumas „*ne ginčo tvarka*“, užsakovas AB „Lietuvos geležinkeliai“ susitikimo metu nurodė, kad ši sutarties nuostatos dalis negali būti aiškinama kaip suteikianti AB „Lietuvos geležinkeliai“ teisę įskaityti sumas pažeidžiant imperatyvias įskaitymams taikomas sąlygas.

Tuo pačiu Lietuvos projektavimo įmonių asociacija paprašė, kad apie planuojamus atlikti įskaitymus AB „Lietuvos geležinkeliai“ iš anksto praneštų paslaugų teikėjui per protingą terminą.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ atstovai pažymėjo, kad projektuotojas turi būti rūpestingas, atidus bei užtikrindamas bendradarbiavimo pareigą dėti visas įmanomas pastangas, kad sutartis būtų įvykdyta laiku bei laiku informuoti užsakovą apie aplinkybės galinčias turėti įtakos tinkamam sutartinių įsipareigojimų vykdymui. Projektuotojui nevykdant sutartinių įsipareigojimų skaičiuojamos netesybos bei pateikiama sąskaitą delspinigių apmokėjimui. Netesybos turi būti sumokėtos nedelsiant, tačiau ne vėliau kaip per 7 (*septynias*) dienas nuo tokio reikalavimo išsiuntimo dienos (CK 6.53 str.). Pasirašant sutartį projektuotojui yra žinoma, kad nesumokėjus netesybų per nustatytą terminą jos bus įskaitytos.

Atsižvelgdami į išsakytas nuomones, susitikimo dalyviai sutarė, kad:

- Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pasiūlys konkretų siūlymą dėl netesybų įskaitymo tvarkos (iš ankstinio pranešimo ir kt.), o pastarąjį pasiūlymą užsakovas apsvartys.

KLAUSIMAS 7 – „Techninės priežiūros paslaugų apimties ir jų suteikimo termino neapibrėžtumus“

Lietuvos projektavimo įmonių asociacija susitikimo metu pasiūlė techninės priežiūros paslaugų suteikimo bei pranešimų apie rangos darbų defektus terminus nustatyti tokius, kokie yra numatyti sutartyje rangos darbams atlikti bei defektų ištaisymui, bet jokių būdu ne iki faktinės rangos darbų pabaigos bei faktinio defektų ištaisymo. Tuo tarpu papildomas technines priežiūros paslaugas, jei toks poreikis atsirastų dėl rangos darbų sutarties vykdymo ar kitų aplinkybių, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pasiūlė įsigyti už papildomą kainą neskelbiamų derybų ar kitu Viešųjų pirkimų įstatymo leistinu būdu.

Kaip alternatyvą, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija siūlė techninės priežiūros paslaugų suteikimo bei pranešimų apie rangos darbų defektus terminus nustatyti tokius, kokie yra numatyti sutartyje rangos darbams atlikti bei defektų ištaisymui ir numatyti papildomą kelių mėnesių rezervą nenumatytiems aplinkybėms.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ pastebėjo, kad nors užsakovas prašo paslaugų teikėjų pateikti fiksuotą techninės priežiūros paslaugų kainą, tačiau ši kaina paslaugų teikėjų yra iš esmės paskaičiuojama procentu nuo atitinkamos statinio skaičiuojamos kainos (konkretus procentas paskaičiuotinas remiantis

UAB „Sistela“ bendraisiais ekonominiais normatyvais). Todėl, pasak AB „Lietuvos geležinkeliai“, net jeigu prailgėja techninės priežiūros paslaugų terminas, tai dar nereiškia, kad paslaugų teikėjai patiria papildomų paslaugų teikimo išlaidų. Asociacijos siūlomas paslaugų teikimo terminų ribojimas ir papildomo apmokėjimo numatymas, AB „Lietuvos geležinkeliai“ vertinimu, galimai skatintų techninį prižiūrėtoją vilkinti projektą.

Tuo pačiu AB „Lietuvos geležinkeliai“ pastebėjo, kad rangos darbų vykdymo metu gali atsirasti papildomų rangos darbų poreikis, kurį sąlygoja arba paties užsakovo AB „Lietuvos geležinkeliai“, arba paties rangovo ir (ar) trečiųjų asmenų veiksmai. Tais atvejais padidėja ir techninės priežiūros paslaugų apimtys.

Pasak AB „Lietuvos geležinkeliai“, papildomas technines priežiūros paslaugas, atsiradusias dėl rangovo ir (ar) trečiųjų asmenų veiksmų, paslaugų teikėjams turėtų apmokėti tiesiogiai pats rangovas ir (ar) tretieji asmenys, bet ne užsakovas AB „Lietuvos geležinkeliai“. AB „Lietuvos geležinkeliai“ paminėjo, kad tokią rangovo pareigą (atsakomybę) prieš techninės priežiūros paslaugų teikėjus galėtų nustatyti rangos sutartyse. Kiek tai susiję su papildomomis techninės priežiūros paslaugomis, kurių atsiradimą sąlygoja paties užsakovo AB „Lietuvos geležinkeliai“ veiksmai, užsakovas pastebėjo, kad tokias papildomas paslaugas apmoka papildomai, jas įsigydamas Viešųjų pirkimų įstatymo tvarka.

Atsižvelgdami į išsakytas nuomones, susitikimo dalyviai sutarė, kad: Lietuvos projektavimo įmonių asociacija pasiūlys užsakovui AB „Lietuvos geležinkeliai“ techninės priežiūros paslaugų suteikimo bei pranešimų apie rangos darbų defektus terminų apibrėžtį, kuri priklausys nuo papildomų techninės priežiūros paslaugų prigimties (t. y. ar pastarieji atsiradę dėl užsakovo, ar atsiradę dėl rangovo ir (ar) kitų trečiųjų asmenų veiksmų).

AB „Lietuvos geležinkeliai“ vardu,

*Teisės ir personalo departamento
direktoriaus pavaduotoja
Natalija Tamoliūnaitė*
(pareigos, vardas ir pavardė, antspaudas)

Lietuvos projektavimo įmonių asociacijos vardu,

*Vykdomoji direktorė
Gintarė Štadlauskaitė*
(pareigos, vardas ir pavardė, antspaudas)